

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
"VODOVODA" DRUŠTVO ZA VODOVOD I KANALIZACIJU D.O.O MOSTAR
ZA 2012.GODINU**

Broj:06-09/13

Sarajevo, ožujak 2013. godine

MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju priložene bilance stanja “Vodovoda“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar (u daljem tekstu Društvo), sa stanjem na dan 31. prosinca 2012. godine i odgovarajuće bilance uspjeha, izvješća o promjenama na kapitalu i izvješća o novčanim tijekovima za godinu koja se završava na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz financijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju financijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja poduzeća sa važećim zakonskim i drugim važećim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima na temelju obavljene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH („Sl. novine FBiH“ broj 22/06) i Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih revizorskih institucija ISSAI („Sl. glasnik BiH“ broj 38/11). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima, nastalim usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Stalna sredstva Društva u financijskim izvješćima nisu iskazana sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS). U okviru istih iskazano je Gradsko kupatilo- Banja sadašnje vrijednosti 231.588 KM (nabavne vrijednosti 541.061 KM, ispravke vrijednosti 309.473 KM) koje je dano na korištenje RMC „Dr. Safet Mujić“ Mostar, a prema Ugovoru o ustupanju na korištenje poslovnog prostora bez naknade na neodređeno vrijeme, koji je zaključen između Grada Mostara i RMC „Dr. Safet Mujić“ Mostar, što je šire pojašnjeno u točki 4.4 Izvješća.**
- 2. Na poziciji stalnih sredstava nije iskazan Plivački bazen sa pripadajućim zemljištem, iako je isti temeljem Posjedovnog lista u vlasništvu Društva, što je šire pojašnjeno u točki 4.4 Izvješća.**
- 3. Ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih potraživanja u iznosu od 16.244.061 KM, obzirom da za ista nisu pravovremeno pokrenute aktivnosti u cilju naplate, niti je vršena ispravka na teret rashoda. Smatramo da su navedena potraživanja precijenjena i da je najveći dio ovih potraživanja stariji od godinu dana. U 2012. godini nije uopće vršena ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda, što je uticalo kako na iznos iskazanih potraživanja, tako i na iskazane rashode, što je šire pojašnjeno u točki 4.5.3 Izvješća.**

4. Ne može se potvrditi iznos iskazanih izdataka za plaće i naknade uposlenih obzirom da Uprava nije donijela Pravilnik o unutaršnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sa svim bitnim elementima (broj uposlenih, opis poslova i radnih zadataka, potrebna stručna sprema i iskustvo, utvrđene nadležnosti i odgovornosti) koji bi bio osnov za pravilan obračun plaća i naknada uposlenih. Navedeno je imalo za posljedicu da su ugovori o radu sa uposlenicima i menadžerski ugovori različiti za isti nivo određenih poslova i radnih zadataka, a također nisu ni usklađeni sa Zakonom o radu i Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnim poduzećima u većinskom vlasništvu FBiH, niti isti sadrže sve elemente propisane Zakonom o radu, što je šire pojašnjeno u točki 4.9. Izvješća.
5. Upisani temeljni kapital u sudskom registru iskazan je u iznosu 10.854.751 KM, a u financijskim izvješćima Društva 9.589.305 KM. U nadležni registarski sud nije upisano smanjenje temeljnog kapitala za vrijednost isknjiženih stanova u privatnom vlasništvu u iznosu od 1.265.446 KM, što je šire pojašnjeno u točki 4.6. Izvješća.

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, financijska izvješća, po svim bitnim pitanjima ne prikazuju istinito i objektivno, financijski položaj „Vodovoda“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar sa stanjem na dan 31. prosinca 2012. godine, rezultate njegovog poslovanja, te novčani tijek, za godinu koja je završila na taj dan sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Financijsko poslovanje „Vodovoda“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar, u tijeku 2012. godine, za naprijed navedene kvalifikacije nije bilo usklađeno u svim materijalno značajnim aspektima sa važećom zakonskom regulativom..

Sarajevo, 15.03. 2013. godine.

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor
Dr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

K A Z A L O

1.	UVOD	5
2.	CILJ, OBIM I PREDMET REVIZIJE	5
3.	REZIME DANIH PREPORUKA	6
4.	NALAZI I PREPORUKE	7
4.1	Osvrt na prethodnu reviziju	7
4.2	Sustav internih kontrola	7
4.3	Planiranje i izvješćivanje	9
4.4	Stalna sredstva i dugoročni plasmani.....	10
4.5	Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja	13
4.5.1	Zalihe.....	13
4.5.2	Novčana sredstva.....	14
4.5.3	Potraživanja od kupaca	14
4.6	Kapital	15
4.7	Obveze i razgraničenja	16
4.7.1	Potencijalne obveze -Sudski sporovi.....	17
4.8	Prihodi	17
4.9	Rashodi	18
4.10	Financijski rezultat	21
4.11	Javne nabave	22
5.	KOMENTAR	24

Ured za reviziju institucija u FBiH

B I L A N S T A N J A na dan 31.12.2012. godine

Pozicija	Neto iznos tekuće godine	prethodne godine
AKTIVA		
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	30.863.597	28.836.948
Nematerijalna sredstva	43.879	37.722
Nekretnine, postrojenja i oprema	30.665.709	28.660.088
Biološka sredstva	-	-
Ostala stalna nematerijalna sredstva	1.312	1.312
Dugoročni finansijski plasmani	127.115	127.115
Druga dugoročna potraživanja	-	-
Dugoročna razgraničenja	25.582	10.711
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
C) TEKUĆA SREDSTVA	17.553.158	16.566.252
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.131.786	1.225.041
Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	16.421.372	15.341.211
D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-
POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	48.416.755	45.403.200
Izvanbilansna evidencija- izvanbilansna aktiva	1.284.972	1.284.972
UKUPNA AKTIVA	49.701.727	46.688.172
PASIVA		
A) KAPITAL	9.503.150	9.768.725
Temeljni kapital	9.589.305	9.589.305
Upisani neuplaćeni kapital	-	-
Emisiona premija	-	-
Rezerve	-	-
Revalorizacione rezerve	4.707.985	4.707.985
Nerealizovani dobiti	-	-
Nerealizovani gubici	-	-
Neraspoređena dobit	851.110	851.110
Gubitak do visine kapitala	5.645.250	5.379.675
Otkupljene vlastite dionice i udjeli	-	-
B) DUGOROČNA REZERVIRANJA	3.423.083	896.733
C) DUGOROČNE OBAVEZE	18.836.720	19.120.057
D) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
E) KRATKOROČNE OBAVEZE	16.570.642	15.417.520
Kratkoročne finansijske obaveze	44.247	76.814
Obaveze iz poslovanja	5.909.786	6.160.847
Obaveze iz specifičnih poslova	-	-
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih prim. Zaposlenih	7.613.534	6.062.136
Druge obaveze	1.945.263	1.351.384
Obaveze za PDV	83.492	23.202
Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine	974.320	1.743.137
Obaveze za porez na dobit	-	-
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	83.160	200.165
G) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)	48.416.755	45.403.200
Izvanbilansna evidencija-izvanbilansna pasiva	1.284.972	1.284.972
UKUPNA PASIVA	49.701.727	46.688.172

Financijska izvješća potpisao je Generalni direktor i certificirani računovođa. Uprava je pripremila, a Nadzorni odbor usvojio godišnja financijska izvješća za 2012. godinu 26.03.2013. godine.

BILANS USPJEHA za period 01.01.–31.12.2012. godine

Polozicija :	Tekuća godina	Prethodna godina
A) DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I Poslovni prihodi (od 1 do 4)	9.272.105	9.324.362
1. Prihodi od prodaje učinaka	9.213.656	7.750.140
2. Prihod od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	-	-
3. Ostali poslovni prihodi	58.449	1.574.222
II Poslovni rashodi (od 1 do 7)	8.938.772	8.886.134
1. Nabavna vrijednost prodane robe	-	-
2. Materijalni troškovi	1.529.888	1.463.858
3. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	6.005.352	5.796.811
4. Troškovi proizvodnih usluga	263.681	390.461
5. Amortizacija	710.425	792.293
6. Troškovi rezerviranja	-	-
7. Nematerijalni troškovi	429.426	442.711
III Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	333.333	438.228
IV Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	-	-
FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI		
V Financijski prihodi	546.670	449.945
1. Prihod od kamata	193.070	448.925
2. Pozitivne kursne razlike	352.873	470
3. Ostali financijski prihodi	727	550
VI Financijski rashodi	1.316.372	509.972
1. Rashodi kamata	1.305.288	12.735
2. Negativne kursne razlike	4.354	490.629
3. Ostali financijski rashodi	6.730	6.608
VII Dobit od financijske aktivnosti (V-VI)	769.702	60.027
VIII Gubitak od financijske aktivnosti (VI - V)	-	378.201
IX Dobit od redovne aktivnosti (III - IV + VII - VIII) > 0	-	378.201
X Gubitak redovne aktivnosti (III - IV + VII - VIII) < 0	436.369	-
OSTALI PRIHODI I RASHODI		
XI Ostali prihodi i dobici	1.967.042	926.927
1. Dobici od prodaje stalnih sredstava	-	5.400
2. Viškovi	218	245
3. Naplaćena otpisana potraživanja	-	234.300
4. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	-
5. Otpis obaveza, ukinuta rezerviranja i ostali prihodi	1.966.824	686.982
XII Ostali rashodi i gubici	1.787.003	1.241.237
1. Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	15.790	859
2. Manjkovi	4.084	535
3. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	43.949	1.172.682
4. Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	1.723.180	67.161
XIII Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (XI - XII)	180.039	-
XIV Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (XII - XI)	-	314.310
PRIHODI I RASHODI OD USKLADIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
XV Prihodi iz osnova uskladjivanja vrijednosti sredstava	-	-
XVI Rashodi iz osnova uskladjivanja vrijednosti sredstava	-	-
1. Umanjenje vrijednosti materijalnih stalnih sredstava	-	-
2. Umanjenje vrijednosti zaliha	-	-
3. Umanjenje vrijednosti ostalih sredstava	-	-
XVII Dobit od uskladjivanja vrijednosti (XV - XVI) > 0	-	-
XVIII Gubitak od uskladjivanja vrijednosti (XV - XVI) < 0	-	-
1* Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznač. grešaka iz ranijih perioda	16.349	-
2* Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznač. grešaka iz ranijih perioda	25.595	3.010
DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (IX - X + XIII - XIV - 1*) > 0	-	60.881
XX Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (IX - X + XIII - XIV - 1*) < 0	265.576	-
NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XXI Neto dobit neprekinutog poslovanja	-	60.881
XXII Neto gubitak neprekinutog poslovanja	265.576	-
NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVIII Neto dobit perioda (XXI - XXII) > 0	-	60.881
XIX Neto gubitak perioda (XXI - XXII) < 0	265.576	-
DOBICI UTVRĐENI IZRAVNO U KAPITALU		
1. Dobici od realizacije revalorizovanih rezervi stalnih sredstava	-	-
XXX Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	-	-
XXXI Neto ostala sveobuhvatna dobit	-	-
XXXII Ukupno neto ostala sveobuhvatna dobit perioda	-	60.881
XXXIII Ukupno neto ostali sveobuhvatni gubitak	265.576	-

Financijska izvješća potpisao je Generalni direktor i certificirani računovođa. Uprava je pripremila, a Nadzorni odbor usvojio godišnja financijska izvješća za 2012. godinu 26.03.2013. godine.

IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA
za period od 01.01. do 31.12.2012. godine,
(Indirektna metoda)

O p i s	Oznaka (+,-)	Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1 Neto dobit (gubitak) za period		(265.576)	60.881
Uskladjivanje za:			
2 Amortizacija/vrijednost uskladjivanja nematerijalnih sredstava	+	9.988	54.407
3 Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)		
4 Amortizacija/vrijednost uskladjivanja materijalnih sredstava	+	700.437	737.886
5 Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)		859
6 Ostala uskl. za nen.stav. i tok.koji se odnose na ulag.i fin. ak.	+(-)		
7 Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)		
8 Ostala uskladenja za nenov. St. i nov. Tok. koji se odnose na ulag.i fin.aktivnosti	+(-)	(16.350)	(6.608)
9 Ukupno (2 do 8)		694.075	786.544
10 Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	95.220	37.998
11 Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(1.310.092)	253.336
12 Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	207.838	201.624
13 Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(12.799)	(732)
14 Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	(187.965)	268.208
15 Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	1.373.654	(1.665.975)
16 Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(117.005)	(395.996)
17 Ukupno (10 do 16)		48.851	(1.301.537)
18 Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		477.350	(454.112)
B. GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
19 Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)			
20 Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+		
21 Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	+		
22 Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	
23 Prilivi iz osnova kamata	+		
24 Prilivi iz osnova dividendi i učešća u dobiti	+		
25 Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+		
26 Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)	-	(154.204)	(52.587)
27 Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-		
28 Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-		
29 Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	(154.204)	(52.587)
30 Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-		
31 Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)			
32 Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		(154.204)	(52.587)
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
33 Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti			
34 Prilivi iz osnova dugoročnih kredita		13.136	497.262
35 Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita			49.369
36 Prilivi iz osnova ostalih dug. i kratkoročnih obaveza			
37 Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (35 do 38)		341.459	(101.797)
38 Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	(279.446)	(17.161)
39 Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	(49.369)	
40 Odlivi na temelju finansijskog najma	-	(4.148)	(57.272)
41 Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	(8.496)	(27.364)
42 Neto prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti(33-37)			444.834
43 Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti. (37-33)		328.323	
D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+42)		477.350	444.834
E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+43)		482.527	506.699
F. NETO PRILIV GOTOVINE (D-E)			
G. NETO ODLIV GOTOVINE (E-D)		5.177	61.865
44 H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		124.783	186.648
45 I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
46 J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
47 K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (H+F-G+45+46)		119.606	124.783

Financijska izvješća potpisao je Generalni direktor i certificirani računovoda. Uprava je pripremila, a Nadzorni odbor usvojio godišnja financijska izvješća za 2012. godinu 26.03.2013. godine.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU za period koji završava na dan 31.12.2011.

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i drugi oblici osnovnog kapitala	Revaloriz. Rezerve (MRS16 MRS 21 MRS 38)	Ostale rezerve	Akumulir. neras.dobit/nepok.gub.	UKUPNO (2+3+4+5)	Manj. intere s	UKUPNO KAPITAL (6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Stanje na dan 31/12/2012. Godine	9.589.305	4.707.985		(4.589.445)	9.707.845	-	9.707.845
2.Efekti promjena u račun.politikama	-	-	-	-	-	-	-
3.Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-
4.Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2012. godine, odnosno, 01.01.2013. godine	9.589.305	4.707.985	-	(4.589.445)	9.707.845	-	9.707.845
5.Efekti revalorizacije materijalnih i nemater.sredstava	-	( )	-	-	( )	-	-
6.Nerealizovani dobiti/gubici po osn.fin. sred.raspol.za prodaju	-	-	-	-	-	-	-
7.Kursne razlike nastale prevođenjem fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-
8.Netu dobit(gubitak perioda) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	60.881	60.881	-	-
9.Netu dobiti/gubici prizn.dir.u kapitalui	-	-	-	-	-	-	-
10.Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokrića dobitka	-	-	-	-	-	-	-
11.Emisija dion.kapitala i dr.obl.poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-
12.Stanje na dan 31/12/2012.god	9.589.305	4.707.985	-	(4.528.564)	9.768.726	-	9.768.726
13.Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-	-	-	-
14.Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-
15.Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2012.god.odnosno 01.01.2013.g.	9.589.305	4.707.985	-	(4.528.564)	9.768.726	-	9.768.726
16.Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-
17.Nerealizovani dobiti/gubici po osn. finans.sreds.raspol.za prodaju	-	-	-	-	-	-	-
18.Kursne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-
19.Netu dobit (gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	(265.576)	(265.576)	-	(265.576)
20.Netu dobiti/gubici priznati u kapit.	-	-	-	-	-	-	-
21.Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokrića gubitka	-	-	-	-	-	-	-
22.Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-
23.Stanje na dan 31.12.2012.godine	9.589.305	4.707.985	-	(4.528.564)	9.768.726	-	9.768.726

Financijska izvješća potpisao je Generalni direktor i certificirani računovođa. Uprava je pripremila, a Nadzorni odbor usvojio godišnja financijska izvješća za 2012. godinu 26.03.2013. godine.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
„VODOVOD“ D.O.O. MOSTAR
ZA 2012. GODINU

1. UVOD

Javno poduzeće „Vodovod“ Mostar upisano je na temelju Odluke Gradskog vijeća Grada Mostar od 30.12.1999. godine u registar društva Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru, dana 16.10.2000. godine rješenjem broj: UF/I-520/2000 godine. Na temelju Odluke Gradskog vijeća Grada Mostar 2004. godine, izvršeno je usklađivanje organizacijskog oblika sa Zakonom o gospodarskim društvima. Društvo je registrovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o). Naziv poduzeća je “Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o Mostar. Skraćeni naziv tvrtke je „Vodovod“ d.o.o Mostar (u daljem tekstu Društvo).

Usklađivanje sa Zakonom o javnim poduzećima (Sl. novine FBiH broj 8/05 i 81/08) nije rađeno.

Vlasnik temeljnog kapitala je Grad Mostar u 100 %-tnom iznosu.

Djelatnost Društva, sukladno Zakonu o komunalnim djelatnostima (Narodne novine Hercegovacko-neretvanske županije od 08 lipnja 2004. godine) je **opskrba pitkom vodom i odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda**.

1. Pod opskrbom pitkom vodom podrazumijevaju se poslovi zahvaćanja, prečišćavanja i distribucije vode za piće.

2. Pod odvodnjom i prečišćavanjem otpadnih voda podrazumijevaju se odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, odvodnja atmosferskih voda, te crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih jama i ostalih sabirnih objekata.

Unutarnja organizacija Društva utvrđena je Statutom. Temeljne organizacione jedinice su:

- tehnički sektor,
- sektor ekonomskih poslova,
- sektor pravnih i općih poslova,
- područne jedinice.

U okviru sektora ekonomskih poslova organizirane su službe: računovodstvena služba; financijska služba; komercijalna služba i računarska služba. Posebno je izdvojena Služba za vodonaplavu.

Na dan 31.12.2012. godine, bilo je 244 uposlenika.

Sjedište Društva je u ulici Mile Budaka 106 u Mostaru.

2. CILJ, OBIM I PREDMET REVIZIJE

Cilj naše revizije je da se na temelju provedene revizije izrazi mišljenje da li su financijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja. Za realizaciju navedenog cilja procjenjivat ćemo, da li rukovodioci primjenjuju važeće zakonske i druge propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu financijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola uspostavljenih tako da zaštite imovinu kao i sposobnost da otkrivaju i sprječavaju značajno pogrešna prikazivanja u financijskim izvješćima.

Zbog ograničenja vremena i resursa revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Revizijom nismo detaljno provjerili vanbilančnu evidenciju.

Sustavom uzorka ispitivali smo procese i sa njima povezane financijske veličine vezane za planiranje poslovnih aktivnosti, imovinu, prihode, tražbine, obveze, značajnije troškove i rashode; kapital i procedure javnih nabavi, tako da postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za daljni rad za područja koja smo smatrali bitnim, a vezana su za financijsko izvještavanje..

3. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja za 2012. godinu konstatirali smo određene slabosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- *Potrebno je da Skupština Društva zauzme stav oko statusa Društva u cilju njegova funkcioniranja prema Zakonu o gospodarskim društvima, Statutu Društva i upisu u sudski registar, kako bi se osigurali uvjeti da se poslovanje odvija sukladno navedenim propisima i postavljenim ciljevima.*
- *Uprava Društva treba planiranje poslovanja usuglasiti sa članovima 22.; 23. i 24. Zakona o javnim poduzećima, kojima je propisano kako se planira poslovanje, šta sadrži plan poslovanja, te kako se nadzire realizacija i izvještava o istom.*
- *Na datum bilanca vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno zahtjevu MRS 36 Umanjenje sredstava.*
- *Da Uprava pokrene aktivnosti vezane za pravo vlasništva, posjedovanja, korištenja i evidentiranja svoje imovine (Gradsko kupatilo i Plivački bazen), kako bi se definirao njihov status, u cilju pritijecanja ekonomske koristi i realnog iskazivanja imovine Društva u financijskim izvješćima sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS).*
- *Potrebno je da Uprava Društva preispita politike postupanja sa zalihama, utvrdi starost zaliha, te da postojeće iz analizira sa aspekta nadoknadive vrijednosti i realnog iskazivanja u financijskim izvješćima.*
- *Donijeti politike postupanja sa zastarjelim potraživanjima, izvršiti procjenu naplativosti potraživanja, te za procijenjeni iznos nenaplativih potraživanja izvršiti njihovu korekciju na teret rashoda.*
- *Intezivirati mjere i aktivnosti u cilju osiguranja naplate isporučene pitke vode i izvršenih usluga odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, kako ne bi došlo do stvaranja velikih potraživanja po pojedinim korisnicima, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanje nenaplaćena potraživanja u narednom periodu.*
- *Intezivirati aktivnosti oko pokretanja postupka upisa promjena nastalih na temeljnom kapitalu pred nadležnim sudovima, kako bi temeljni kapital Društva iskazan u poslovnim knjigama bio jednak upisanom temeljnom kapitalu u sudskom registru.*
- *Uprava treba preispitati da li se rezerviranja vrše dosljednom primjenom MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi troškovi, obveze i financijski rezultat na datum bilance bili realno iskazani.*
- *Potrebno je da Nadzorni odbor i Uprava Društva svatko iz svoje nadležnosti urediti akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sa svim bitnim elementima (broj radnih mjesta, broj izvršilaca, uvjeti potrebni za radno mjesto, opis poslova, hijerarhijska odgovornost uposlenika, koeficijent određenog radnog mjesta...). Zaključiti ugovore sa zaposlenicima sukladno zakonskim propisima i donesenoj sistematizaciji. Na jedinstven način vršiti obračun plaća i naknada uposlenika.*
- *Uprava i Nadzorni odbor Društva trebaju poduzeti sve aktivnosti kako bi trošenje sredstava bilo racionalno i u svrhu obavljanja poslovnih aktivnosti, sukladno zakonskim propisima i internim aktima Društva.*
- *Ponovno stvaranje obveza po osnovu obveznog zdravstvenog osiguranja sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka, treba evidentirati kao protustavku umanjena kapitala, a ne povećanja rashoda, jer rashode treba evidentirati sukladno točki 70. Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća, koji kaže: " Rashodi su smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku odliva ili smanjenja sredstava ili stvaranja obveza".*
- *Dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavkama član 12, stav b, tačka 4 koji navodi da broj primljenih prihvatljivih ponuda manji od tri ne osigurava stvarnu konkurenciju za konkretni ugovor.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na prethodnu reviziju

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH, po četvrti put provodi reviziju finansijskih izvješća Društva i usklađenosti iskazanih iznosa u izvješćima sa važećim propisima. Prethodnom revizijom finansijskih izvješća za 2008.godinu dano je negativno mišljenje na finansijska izvješća jer:

iskazana vrijednost građevinskih objekata nije odražavala stvarno stanje; iskazana potraživanja su bila precijenjena, nisu bila korigirana za procijenjeni iznos nenaplativosti, nije poštivan Zakon o porezima i doprinosima koji se primjenjuju prilikom obračuna plaća; nije se dosljedno poštivao Zakon o javnim nabavkama BiH; Uprava nije donijela potrebna interna akta neophodna za pravilan rad i poslovanje Društva.

Predmetnom revizijom utvrdili smo da se u revidiranom periodu poštuju odredbe Zakona o porezima i doprinosima koji se primjenjuju prilikom obračuna plaća.

Porezna uprava FBiH je u postupku inspeksijskog nadzora izvršila kontrolu obračuna i uplate poreza i doprinosa na i iz plaća uposlenih djelatnika za period od 01.08.2011. do 30.06.2012. i ustanovila da je do kontroliranog perioda Društvo izvršilo obračun i isplatu neto plaća, izvršila obračun i uplatu poreza i doprinosa iz i na plaće zaposlenika. U tijeku inspeksijskog nadzora nisu utvrđene dodatne porezne obveze.

Federalna uprava za inspeksijske poslove vršila je inspeksijski pregled JP Vodovod Mostar – ovlaštenje za projektovanje (08.11.2012.godine) te konstatirala da je nalaz uredan. Društvo posjeduje ovlaštenje za poslove projektovanja hidroiinstalacija i hidrotehničkih objekata iz nadležnosti Federalnog ministarstva prostornog uređenja, izdano 30.01.2009. godine na period važnosti od 5 godina. Od momenta dobivanja ovlaštenja nije bilo nikakvih kadrovskih promjena u strukturi Društva.

4.2 Sustav internih kontrola

Izvršili smo procjenu uspostavljanja, funkcioniranja i nadzora sustava internih kontrola na temelju provedene revizije značajnijih procesa poslovanja i povezanosti istih sa finansijskim izvješćima. Procjena sustava internih kontrola je ocjena poduzetih radnji i/ili usvojenih politika od strane Uprave Društva kojima se uređuje način postupanja uposlenih kod značajnijih procesa poslovanja, usklađenosti sa propisima i kvalitetno informiranje. Provedena revizija je pokazala da:

Društvo uopće nije osiguralo uvjete za funkcioniranje sustava internih kontrola jer ne posluje kao cjelina, nisu osigurane kontrolne aktivnosti za glavne procese poslovanja, kao što su: evidentiranje i naplata potraživanja što direktno utječe na prihode i rashode poslovanja, nije osiguran jedinstven obračun plaća i naknada uposlenih te ostalih vrsta troškova, niti jedinstveno evidentiranje imovine, obveza i kapitala.

Društvo posluje kao dva potpuno odvojena vodovodna poduzeća. Jednog koje je novoformirano na adresi Trg Ivana Krndelja 40 (na lijevoj obali Grada Mostara) upisanog u sudski registar 19.06.1996. godine i drugog Javnog poduzeća „Vodovod“ osnovanog 1963. godine na adresi Ulica Mile Budaka 106 (desna obala Grada Mostara). Oba vodovodna poduzeća rade i posluju sasvim odvojeno, samo na kraju obračunskog perioda (šest ili dvanaest mjeseci) naprave zajednički (zbirni) obračun. Zajedničko izvješće, odnosno set finansijskih izvješća je zbroj podataka dva poduzeća takozvane: „Radne jedinice 1“ i „Radne jedinice 2“. Važno je napomenuti da za ovakvo funkcioniranje Društva nije prezentiran nikakav pisani dokument tijekom obavljanja predmetne revizije.

Provedenom revizijom je utvrđeno da ove takozvane radne jedinice poslovne knjige i računovodstvo vode potpuno odvojeno, te je nemoguće govoriti o uspostavljanju, provedbi i nadzoru nad poslovanjem sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje, odnosno knjigovodstveno evidentiranje poslovnih događaja obavlja sukladno propisima i postavljenim ciljevima. Poduzeće kao cjelina, odnosno nadležni u poduzeću nemaju nikakav uvid, niti nadzor u knjigovodstveno evidentiranje poslovne promjene i na kraju stanje u poslovanju takozvanih radnih jedinica ponaosob. Navedeno potvrđujemo i činjenicom da jedna radna jedinica vodi knjigovodstvo u okviru svoje službe računovodstva, a za drugu knjigovodstvene usluge obavlja Agencija za pružanje računovodstvenih usluga, na temelju dostavljene dokumentacije. U 2012. godini prema izjavi odgovornih u Agenciji za pružanje računovodstvenih usluga došlo je do požara, te nije bilo moguće sačiniti šestomjesečni obračun.

Unutarnja organizacija Društva uređena je Statutom i Sistematizacijom poslova i radnih zadataka. **Sistematizacija poslova i radnih zadataka donesena je u ožujku 1996. godine**, bez opisa poslova i radnih zadataka uposlenika i hijerarhijske odgovornosti uposlenih, **te nije prilagođena organizacijskoj strukturi Društva**. Urađena je **nova privremena** sistematizacija radnih mjesta, prema unutarnjoj organizaciji predviđenoj Statutom i zatečenom preraspodjelom i važećim ugovorima o radu u siječnju 2009.godine (do donošenja nove sistematizacije). Nova privremena sistematizacija sadži **samo** nazive organizacijskih dijelova Društva i nazive radnih mjesta unutar tih organizacijskih dijelova; **bez broja izvršilaca, , bez opisa poslova i radnih zadataka, bez naziva i vrste školske spreme i bez potrebnog radnog iskustva za određena radna mjesta**.

Ugovori o radu sa članovima Uprave zaključeni su 29.04.2003. godine na period od četiri godine, na temelju Odluke Upravnog odbora od 20.07.2001. godine i nisu valjano produženi. Naime, 20.12.2010. godine Nadzorni odbor je donio Odluku o imenovanju Direktora i Izvršnog direktora „Vodovoda“ Mostar. Navedena Odluka je stavljena van snage, jer nije proveden javni natječaj za izbor Direktora i Izvršnog direktora i nema suglasnosti Osnivača. **Direktor i Izvršni direktor čine Upravu Društva bez potpisanih menadžerskih ugovora**.

Ugovori sa rukovodiocima sektora, zaključeni su također 2003. godine (kao ugovori o menadžmentu). U ugovorima rukovodilaca sektora stoji „da se ugovor zaključuje za vrijeme trajanja mandata rukovoditelja sektora“ sukladno odredbama Statuta Poduzeća i odluci Upravnog odbora“ Temeljem tada važećeg Statuta određeno je da se trebaju način rukovođenja, uvjeti, postupak i način imenovanja rukovodilaca sektora , kao i druga pitanja njihove organizacije i rada urediti Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji. Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji nije urađen, a Statutom donesenim u 2012.godini nije reguliran njihov status. Na temelju naprijed navedenog **za rukovodiocima sektora su istekli Ugovori o radu, a da novi nisu zaključeni, tako da nije riješen njihov status**. Plaće utvrđene u navedenim ugovorima Uprave i u ugovorima rukovodilaca sektora iz 2003. Godine znatno se razlikuje od plaća koje su im se obračunavale i isplaćivale tijekom revidirane godine.

Ugovori zaključeni sa uposlenicima su uglavnom iz 2000.; 2001. godine i nisu usklađivani sa zakonskim promjenama. **Iz navedenih ugovora plaća nije određiva, što je obaveza sukladno Zakonu o radu**.

Ugovori na razini Društva nisu jednoobrazni: razlikuju se po bitnim elementima. U jednim ugovorima navedeno je kad je ugovor zaključen, te od kada se zasniva radni odnos, naveden je koeficijent koji pripada određenom radnom mjestu (navedeni koeficijenti se ne mogu provjeriti jer nisu navedeni u sistematizaciji, nisu nigdje utvrđeni), a u drugim ugovorima samo navedeno kad je ugovor zaključen, bez navedenog datuma zasnivanja radnog odnosa, nije naveden koeficijent određenog radnog mjesta. Obračun plaća za ista radna mjesta nije jedinstven, različit je u jednom vodovodnom poduzeću u odnosu na drugo vodovodno poduzeće. Obračun se ne vrši na jednom mjestu. Uposlenici primaju različite naknade za topli obrok, za vjerske blagdanе, za rad u komisijama.

Federalna uprava za inspekcijske poslove vršila je kontrolu vezanu za potrošnju vode i mjerila (01.06.2012. godine), te konstatirala slijedeće: **Društvo ne vrši prvu, narednu ili vanrednu verifikaciju mjerila**. Društvo je imalo Rješenje iz 2000. godine o ispunjavanju uvjeta za umjeravanje vodomjera, koje je izdano na rok od 36 mjeseci. Prema izjavi Rukovoditelja područne jedinice, baždarnica (koja je u sklopu poduzeća) je u fazi dogradnje **da bi Društvo imalo uvjete koje je imao kao ovlašteni laboratorij** (jer su se promijenili propisi), a Društvo nije ispunio uvjete, kako navode, zbog nedostatka finansijskih sredstava. Sadašnja situacija je po izjavi odgovornih u Društvu, takva da se vodomjeri baždare za interne potrebe, ali bez potvrde Zavoda za mjeriteljstvo dok se ne dobije certifikat za baždarnicu- ovjereni laboratorij, što može uticati na kvalitet izvršenih usluga isporuke vode.

Na temelju članka 29. i članka 33. Zakona o mjeriteljstvu (Službeni glasnik BiH br.19/01), članka 9. Zakona o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH (Službeni glasnik BiH br.43/04) i članaka 10., 98. i 99. Zakona o upravi (Službeni glasnik BiH, br.32/02 i 102/09) Ravnatelj Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine nakon konzultacija sa Savjetom za mjeriteljstvo BiH donio je Naredbu o mjerilima u zakonskom mjeriteljstvu i rokovima verifikacije (Službeni glasnik BiH broj 67/12). **Verifikacija mjerila (prva, naredna, vanredna) je procedura, koja obuhvaća pregled, ispitivanje, označavanje (žigosanje) i izdavanje certifikata o verifikaciji, odnosno rješenja o ispravnosti mjerila, kojim se potvrđuje da mjerilo ispunjava propisane mjeriteljske zahtjeve**. Mjerila koja podliježu obveznoj verifikaciji nabrojana

su u Aneksu koji je sastavni dio navedene Naredbe. **Obvezna verifikacija se vrši u rokovima propisanim u Aneksu Naredbe, a između ostalih, mjerila koja podliježu obveznoj verifikaciji su vodomjeri za hladnu i toplu vodu, na period verifikacije 5 i 3 godine.**

Društvo ne ispunjava odredbe utvrđene Naredbom o mjerilima u zakonskom mjeriteljstvu i rokovima verifikacije, a prema evidenciji koju su sačinili na naš zahtjev Društvo u okviru vodovodne mreže održava 22.834 (komada) ugrađenih vodomjera.

Društvo nije imenovalo Odbor za reviziju, niti je formiralo Odjel za internu reviziju i ako su to zahtjevi zakonskih propisa.

Organi upravljanja (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava) ne funkcioniraju i ne obavljaju zadaću koja im je povjerena sukladno Zakonu o gospodarskim društvima (Sl. novine FBiH br.23/99; 45/00;2/02 i 29/03) i sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH (Sl.novine br 08/05 i 81/08, 22/09). Navedeno je imalo za posljedicu nepravilno prezentiranje stvarnog stanja u financijskim izvješćima vezano za imovinu, troškove poslovanja-rashode, financijski rezultat, stanje kapitala.

Iz svega navedenog uočljivo je da je formalno izvršen upis u sudski registar i praktično se tu završio sav proces ujedinjenja. Poslovanje, odnosno aktivnosti propisane važećim zakonskim propisima (Zakon o javnim poduzećima, Zakon o gospodarskim društvima) implementirane su samo jednim dijelom. Za Društvo je zajednička samo registracija i Statut koji se ne primjenjuje.

Potrebno je da Skupština društva zauzme stav oko statusa Društva u cilju njegova funkcioniranja sukladno Zakonu o gospodarskim društvima, Statutu Društva i Upisu u sudski registar, kako bi se osigurali uvjeti da se poslovanje odvija sukladno navedenim propisima i postavljenim ciljevima.

4.3 Planiranje i izvješćivanje

Plan poslovanja Društva za 2012. godinu sačinjen je u okviru trogodišnjeg Plana poslovanja za 2012.-2014. godinu. Polazna osnova za sačinjavanje Prijedloga Plana su aktivnosti određene Zakonom o komunalnim djelatnostima i postojeći nivo usluga koje se pružaju kupcima, te trenutna opremljenost sredstvima rada. U svim sektorima Društva izvrši se priprema polaznih pokazatelja, uzimajući u obzir naprijed navedeno i tendencija kretanja osnovnih parametara u poslovanju.

Prijedlog Srednjoročnog Plana poslovanja Društva, kao i Plana poslovanja za 2012. godinu sačinjen je u veljači 2012. Godine i nije sukladan članu 22. i 23. Zakona o javnim poduzećima. Oba Plana poslovanja usvojio je Nadzorni odbor 22.03. 2012. godine.

Skupština nije razmatrala ni Srednjoročni plan poslovanja 2012-2014.godina, a ni Plan poslovanja za 2012. godinu.

Planom poslovanja za 2012. godinu nisu predviđena sredstva Društva za značajnije aktivnosti na obnovi postojećeg sustava vodosnabdjevanja i odvodnje otpadnih voda. Prioriteti su dani samo najurgentnijim aktivnostima, manje vrijednosti, koji direktno ugrožavaju uspostavljeni sustav vodosnabdjevanja.

Planom predviđene kategorije ostvarene su u sljedećim iznosima:

Red.Broj	Opis	Plan 2012. god.	Ostvareno 2012.	Ostvareno 2011. god.
1	2	4	5	5
I	Ukupni prihodi	8.968.000	11.802.166	10.701.234
II	Ukupni rashodi	9.718.000	12.067.742	10.640.353
III	Financijski rezultat (I - II)	(750.000)	(265.576)	60.881

Ukupan prihod u 2012. godini ostvaren je u iznosu od 11.802.166 KM, što je za 2.834.166 KM više u odnosu na Plan ili 32%, a u odnosu na prethodnu godinu ukupan prihod veći je za 1.100.932 ili 10%.

Ostvareni rashodi u 2012. godini iznose 12.067.742 KM, što je za 2.349.742 KM više u odnosu na Plan ili 24%, a u odnosu na prethodnu godinu ostvareni rashodi veći su za 1.427.389 KM ili 13%.

Društvo je planiralo negativan financijski rezultat u iznosu od 750.000 KM, kako navode odgovorni zbog niske cijene vode, kao i zbog troškova električne energije koji u kontinuitetu rastu, a predstavljaju najveću stavku u cijeni isporučene vode. Međutim, Gradsko vijeće grada Mostara donijelo je 22.03.2012.

godine Odluku o utvrđivanju cijena pružanja usluga opskrbe pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. Utvrđene cijene vode znatno su povećane: domaćinstvu za 38%, industrija: neproizvodne djelatnosti:15,5%; prerađivačke djelatnosti 17,7% ; zanatstvo i uslužne djelatnosti 18,7%, te ostali: škole, sportske, zdravstvene, vjerske organizacije i javne kuhinje povećanje 33%.

Društvo je iskazalo negativan financijski rezultat 265.576 KM. Negativan financijski rezultat nije posljedica poslovanja u 2012. godini, već posljedica naknadnog evidentiranja ranije opisanog dijela duga za obavezno zdravstveno osiguranje i pripadajuće zatezne kamate u ukupnom iznosu 2.935.556 KM.

Ni organi upravljanja (Nadzorni odbor i Skupština) nisu uložili dužnu pažnju u kontroli poslovanja Društva, što se prije svega odnosi na prihvatanje Plana poslovanja koji nije urađen sukladno pravilima, jer ne sadrži analitičke pozicije potrebnih stavki, zbog čega je ostavljena mogućnost trošenja sredstava za namjene koje ne predstavljaju troškove Društva.

Izveštaj o financijskom poslovanju za 2012. godinu usvojio je Nadzorni odbor 26.03.2013.godine, te će biti dostavljeno Skupštini na usvajanje

Uprava Društva treba planiranje poslovanja usuglasiti sa članovima 22.; 23. i 24. Zakona o javnim poduzećima, kojima je propisano kako se planira poslovanje, šta sadrži plan poslovanja, te kako se nadzire realizacija i izvještava o istom.

4.4 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Stalna sredstva i dugoročni plasmani iskazani su u bruto iznosu od 51.336.342 KM, ispravka vrijednosti iskazana je 20.472.745 KM, dok sadašnja vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iznosi 30.863.597 KM.

	31.12.2012.	31.12.2011.
Stalna sredstva i dugoročni plasmani	30.863.597	28.836.948
Stalna nematerijalna sredstva	43.879	37.722
Nekretnine, postrojenja i oprema	30.665.709	28.660.088
Ostala stalna materijalna sredstva	0	0
Dugoročna financijska ulaganja i zajmovi	25.582	10.711

Stalna nematerijalna sredstva čine računarski programi (softveri), koji nisu sastavni dio hardvera. Ova imovina početno se vrednuje po trošku nabavke. Nakon početnog priznavanja vrednuju se po trošku smanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirani gubitak od umanjenja. Amortizacija nematerijalnih sredstava vrši se primjenom linearne metode otpisa tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja sredstva.

U odnosu na prethodnu godinu nematerijalna imovina u neto iznosu povećana je za 6.157 KM ili 16%.

Povećanje na ovoj imovini u 2012. godini izvršeno je u iznosu od 16.143 KM, a odnosi se na: nabavku dva softvera za hidraulični proračun cjevovoda ukupne vrijednosti 11.450 KM i računarski paket za projektovanje serwer 4.693 KM. Smanjenje nematerijalne imovine u 2012.godini izvršeno je za obračunatu amortizaciju 9.987 KM.

Amortizacija nematerijalnih stalnih sredstava obračunavaju se po stopi od 15%.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u bruto iznosu 50.591.227 KM. Ispravka vrijednosti je 19.925.518 KM, te sadašnja vrijednost stalnih sredstava iznosi 30.665.709 KM, što čini 99 % stalnih sredstava. Promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi u periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine iskazane su u sljedećoj tabeli:

Opis	Zemljište	Građevinski Objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pog. kanc. mat	Transp. sredstva	Mat. sred. u prip.	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	10
1 Nabavna vrijednost								
Stanje na dan 31.12.11.	5.229.120	33.666.363	5.772.510	943.591	2.321.568	146.087	48.079.239	
dire. pov. u 2012. god		2.124.451	460.370	6.332	154.314		2.745.467	
prij.sa prip.(inv.u toku)			22.145			(22.145)	0	
otudjenje i rashodovanje			(60.364)	(2.052)	(171.063)		(233.479)	
ostalo								
Stanje na dan 31.12.12.	5.229.120	35.790.814	6.194.661	947.872	2.304.819	123.942	50.591.228	
2 Akumu. amortizacija								
Stanje na dan 31.12.11.		11.967.418	4.535.127	830.093	2.086.514		19.419.152	
amortizacija za 2012.		390.517	222.287	11.819	75.814		700.437	
prijenos (sa) na								
otudjenje i rashodovanje			(59.445)	(1.716)	(156.528)		(217.689)	
Ostalo					23.619		23.619	
Stanje na dan 31.12.12.		12.357.935	4.697.969	840.196	2.029.419		19.925.519	
3 Neto knjig. Vrijednost								
Stanje na dan 31.12.11.	5.229.120	21.698.945	1.237.383	113.498	235.054	146.087	28.660.088	
Stanje na dan 31.12.12.	5.229.120	23.432.879	1.496.692	107.676	275.400	123.942	30.665.709	

Nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se i iskazuju po trošku nabavke, umanjene za akumuliranu amortizaciju. Zemljište je iskazano po metodi revalorizacije. Cijena proizvodnje stalnog sredstva u vlastitoj režiji utvrđuje se u visini troškova proizvodnje, s tim da ti troškovi ne mogu biti veći od cijene po kojoj bi se to sredstvo moglo nabaviti na tržištu.

Prema naprijed iznesenim tabelarnim podacima na nekretninama, postrojenjima i opremi, desile su se slijedeće promjene:

Zemljište je iskazano u iznosu od 5.229.120 KM po revaloriziranoj vrijednosti. Na datum bilanciranja Komisija za procjenu vrijednosti stalnih sredstava, utvrdila je da se tržišna cijena zemljišta, po procjeni sudskog vještaka nije mjenjala, te da vrijednost zemljišta za koje je vršena procjena i dalje iznosi 5.000.711 KM.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 23.432.879 KM. Povećanje na ovoj poziciji iskazano je u iznosu od 2.124.451 KM, a odnosi se na izgradnju vodoopskrbnog sustava „Kruševo“ na području Grada Mostara. Naime, Grad Mostar i poduzeće „Vodovod“ d.o.o Mostar, zaključili su Ugovor 14.11.2007. godine kojim su regulirali kako će poduzeće Vodovod d.o.o Mostar preuzeti pravo upravljanja i korištenja objekata i uređaja vodoopskrbnog sustava „Kruševo“ po završetku radova od Grada Mostara, kao investitora i vlasnika objekata i uređaja.

Dana 14.11.2012. godine zaključen je Aneks ugovora br 1, kojim je „Vodovod“, preuzeo pravo upravljanja i korištenja objekata i uređaja vodoopskrbnog sustava „Kruševo“ od Grada Mostara. Vrijednost vodoopskrbnog sustava procijenjena je od strane Komisija formirana od strane Uprave Društva izvršila je rekapitulaciju ulaganja, pregledala, analizirala i na kraju došla do zaključka da su izvršena ukupna ulaganja u iznosu od 2.567.294 KM, što je potvrđeno validnom dokumentacijom iz koje se vidi da je u vodovopskrbni sustav uloženo u građevinski dio 2.124.451 KM, a u opremu 442.844 KM.

Smanjenje građevinskih objekata izvršeno je za iznos obračunate amortizacije 390.517 KM.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 1.496.692 KM. Vrijednost ove imovine povećana je u 2012. godini za 482.515 KM. Ulaganja u postrojenja i opremu najvećim dijelom izvršena su kroz ulaganja Grada Mostara u vodoopskrbni sustav Kruševo 442.844 KM, ugradnja pumpne stanice u vodocrpilište Bošnjaci 22.145 KM, te nabavka računara i uredskog namještaja 17.527 KM.

Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je za: obračunatu amortizaciju, te na temelju Odluke Nadzornog odbora o usvajanju otpisa: rashodovane, zastarjele, neispravne i dotrajale opremu sadašnje vrijednosti 919 KM (nabavne vrijednosti 60.364 KM; ispravke vrijednosti 59.445 KM).

Transportna sredstva iskazan su u iznosu od 275.400 KM. Vrijednost ove imovine povećana je u 2012.godini 154.314 KM, za nabavu: Škode Oktavie 38.646 KM; kamiona Iveko Kiper 75.700 KM, te

ponovnog evidentiranja Škode Oktavie nabavne vrijednosti 39.968 KM, ispravke vrijednosti 23.619 KM **koja je u prethodnoj godini pogreškom isknjižena**, odnosno rashodovana. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je za vrijednost obračunate amortizacije, te na temelju Odluke Nadzornog odbora o usvajanju otpisa rashodovanih, neispravnih, dotrajalih i ukradenih transportnih sredstava sadašnje vrijednosti 14.535 KM, (nabavne vrijednosti 171.063 KM, ispravke vrijednosti 156.528 KM). (U 2012.godini rashodovana su sljedeća transportna sredstva: Cisterna Iveco; Škoda Fabia; Damper-gradilišno motorno vozilo; te je otuđena Škoda Oktavia).

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazani su u iznosu od 123.942 KM. U 2012.godini završeno je 22.145 KM investicija u tijeku, a odnosi se na ugrađenu pumpnu stanicu, koja se vodila na investicijama u tijeku.

Amortizacija materijalnih sredstava obračunava se linearnom metodom otpisa tijekom procijenjenog vijeka trajanja svakog pojedinačnog sredstva. Procijenjeni vijek trajanja materijalne imovine i stope amortizacije za karakteristična sredstva koje se primjenjuju u revidiranom periodu su:

Naziv sredstva	Vijek trajanja (u god.)	Stopa amortizacije (%)
Građevinski objekti		
• Bunari	90	1,10
• crpne postaje	91-53	1,10-1,90
• kanali	88-53	1,48
• cjevovodi	68	1,48-2,63
• objekti za distribuciju elek.energije	66-16	1,50-6,23
• zgrade od betona i montaže zgrada	100-33	1,00-3,00
Transportna sredstva	9	11,11
Oprema za izvođenje radova	22-6	4,50-15

Prema prezentiranim podacima od strane odgovornih lica, Društvo nema upisanih hipoteka na nekretninama, niti danih založnih prava na pokretnu imovinu.

Provedenom revizijom utvrdili smo da nekretnine u financijskim izvješćima nisu iskazane sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) jer:

U poslovnim knjigama iskazuje se imovina koja je vlasništvo, a nije u posjedu Društva. Radi se o građevinskom objektu Gradsko kupatilo – Banja, iskazane nabavne vrijednosti 541.061 KM, te sadašnje vrijednosti 231.588 KM. **Raspolažemo dokumentacijom koja prema izjavi odgovornih nije dostavljena Društvu, da bi se definirao status građevinskog objekta-Gradskog kupatila-Banja.** Naime, Gradsko vijeće Grada Mostara, na sjednici održanoj 06.10.2006. godine, donijelo je Odluku o davanju na korištenje prostora Ggradskog kupatila-Banje Regionalnom medicinskom centru "Dr. Safet Mujić" Mostar, u daljem tekstu (RMC). U navedenoj Odluci stoji- citiramo: "Zgrada Gradsko kupatilo-Banja na Musali, koja je u vlasništvu Grada Mostara, na k.č.34/07 K.O. Mostar, **daje se na korištenje bez naknade** Regionalnom medicinskom centru "Dr. Safet Mujić" Mostar, a za obavljanje djelatnosti fizijatrije, rehabilitacije i drugih za to vezanih poslova u okviru registrirane poslovne djelatnosti ove ustanove. Zgrada Gradskog kupatila-Banje daje se **na korištenje na neodređeno vrijeme**, uz otkazni rok od godinu dana."

Na temelju ove Odluke, Gradonačelnik Grada Mostara i ovlašteni predstavnici RMC, zaključili su 07.12.2006. godine Ugovor o davanju na korištenje zgrade Gradskog kupatila- Banje **bez naknade** Regionalnom medicinskom centru „ Dr. Safet Mujić“ Mostar.

Društvo na građevinski objekat Gradsko kupatilo- Banja vrši obračun amortizacije po stopi od 0,001% godišnje, što iznosi 5,41 KM, što je suprotno MRS 16 koji nalaže da se sredstvo priznaje samo i samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane za to sredstvo pritijecati Društvu.

U poslovnim knjigama nije iskazan Plivački bazen (kuća i zgrada, dvorište, bazen, gradilište) ukupne površine 1,63 hektara i ako se iz posjedovnog lista 988 od 17.01.2003. godine izdanog od Odjela za katastar, Grada Mostar vidi da je navedena imovina u vlasništvu Društva, a nije u posjedu, niti je prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je navedeni objekat dan na korištenje drugom licu.

Na datum bilansa nije vršena procjena vrijednosti svih stalnih sredstava Društva sukladno zahtjevu MRS 36-Umanjenje imovine. Najveći dio imovine iskazan je prema strukturi kapitala utvrđenog u početnoj bilanci od 31.12.1991. godine, kada je imovina Društva iskazana po trošku stjecanja (vrednovana po tadašnjim propisima Federacije BiH, odnosno revalorizirana po koeficijentima zasnovanim na općem rastu cijena industrijskih proizvoda) umanjena za obračunatu amortizaciju. Izvršena je procjena vrijednosti samo zemljišta i izvršena je rekapitulacija ulaganja u vodoopskrbni sustav „Kruševo“ čiji su radovi završeni u 2012.godini.

Ostala stalna materijalna sredstva iskazana su u iznosu od 1.312 KM, a čine vrijednost exponat-spomen ploče u dvorištu Društva.

Dugoročni financijski plasmani iskazani su u iznosu od 127.115 KM, a čine udjel u nepovezanim pravnim licima (udjel u Slobodnoj zoni „Mostar“ d.o.o Mostar).

Dugoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 25.582 KM, a čine kamate za kupljena vozila na leasing (Škoda Octavia, Iveco Kiper, te kamion MAN)

Na datum bilanca vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno zahtjevu MRS 36 Umanjenje sredstava.

Da Uprava pokrene aktivnosti vezane za pravo vlasništva, posjedovanja, korištenja i evidentiranja svoje imovine (Gradsko kupatilo i Plivački bazen), kako bi se definirao njihov status, u cilju prijetanja ekonomske koristi i realnog iskazivanja imovine Društva u financijskim izvješćima sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS).

4.5 Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja

4.5.1 Zalihe

Stanje zaliha (sirovina i materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara) na dan 31.12.2012. godine iskazano je 1.131.786 KM i u odnosu na prošlu godinu manje je za 93.255 KM ili 7,61%

Zalihe	31.12.2012	31.12.2011
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitni inventar	1.264.119	1.377.924
(Ispravak vrijednosti zaliha)	(134.298)	(152.883)
Ukupno zalihe	1.129.821	1.225.041
Dani avansi za zalihe	1.965	0

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara, ambalaže i autoguma vrednuju se po stvarnim nabavnim cijenama sukladno MRS 2. Razduživanje navedenih zaliha vrši se po prosječnoj cijeni.

Društvo je donijelo politike vrednovanja i iskazivanja zaliha i sačinilo Zapisnik o usklađivanju vrijednosti zaliha na dan 04.02.2013. godine, kojim su konstatirali da nema odstupanja u sravnjavanju knjigovodstvene od tržne vrijednosti zaliha (dijela Društva). Međutim, provedenim revizorskim procedurama iskazanih zaliha utvrdili smo da se početna stanja zaliha, znatno ne razlikuju od stanja na kraju perioda. Ostvareni promet u tekućoj godini (ulazi i izlazi) su približno isti, što znači da su zalihe nabavljene u tekućoj godini uglavnom i utrošene. Ovo navodi na zaključak da postoji mogućnost da zalihe sirovina i materijala, iskazane u iznosu od 1.129.821 KM, mogu biti zastarjele (zalihe iz donacija), a njihova vrijednost precijenjena u financijskim izvješćima, jer znatan dio zaliha koje su iskazane u početnim stanjima nisu imale kretanja još od 1999. godine.

Potrebno je da Uprava Društva preispita politike postupanja sa zalihama, utvrdi starost zaliha, te da postojeće iz analizira sa aspekta nadoknadive vrijednosti i realnog iskazivanja u financijskim izvješćima.

4.5.2 Novčana sredstva

Gotovina u blagajni i novac na računu vode se po fer vrijednosti u domaćoj valuti.

Novac i novčani ekvivalenti	31.12.2012.	31.12.2011.
Žiro račun- domaća valuta	46.710	37.146
Žiro račun-strana valuta	29.226	29.216
Blagajna	43.670	58.421
Ukupno:	119.606	124.783

Društvo raspolaže sa četiri (4) centralna računa za unutarnji i inozemni platni promet, otvorena u sljedećim bankama: UniCredit Bank d.d. Mostar, Hypo Alpe-Adria-Bank d. d. Mostar i Sparkasse bank d. d. Mostar.

4.5.3 Potraživanja od kupaca

Na dan 31.12. 2012. godine iskazana su slijedeća potraživanja:

	31.12.2012.	31.12.2011.
Kratkoročna potraživanja	16.244.061	15.152.774
Potraživanja od prodaje	16.037.541	14.727.449
Potraživanja- povezane pravne osobe		12.661
Druga kratkoročna potraživanja	206.520	412.664

Ukupna potraživanja iskazana na datum bilance iznose 16.244.061 KM i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 1.091.287 KM ili 7 %. Potraživanja od prodaje u odnosu na prethodnu godinu veća su za 1.310.092 KM ili 9%. Potraživanja od povezanih pravnih osoba čine potraživanja iz internih odnosa, u izvještajnoj godini su zatvorena, a u prethodnoj godini iskazana su 12.661 KM. Druga kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 206.520 KM, u odnosu na prethodnu godinu manja su za 206.144 KM ili 50%.

Potraživanja od prodaje nastala najvećim dijelom na temelju opskrbe pitkom vodom i izvršenih usluga odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. Cijena navedenih usluga utvrđena je Odlukom o utvrđivanju cijena pružanja usluga opskrbe pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, koju je odredilo Gradsko vijeće grada Mostara, 22.03.2012.godine (u cijene je uračunat porez na dodanu vrijednost (PDV), naknada za zaštitu voda, te posebna vodoprivredna naknada).

Potraživanja od prodaje	16.037.541	14.727.449
Potraživanja od kupca u zemlji	22.691.719	21.622.578
(Ispravka vrijednosti potraživanja od prodaje)	(6.654.178)	(6.895.129)

Potraživanja od kupaca iskazuju se po fakturiranoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Potraživanja od kupca u zemlji (u bruto iznosu) iskazani su 22.691.719 KM, predstavljaju 99% kratkoročnih potraživanja. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.069.141KM ili 5%.

Akumulirana ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je 6.654.178 KM. U 2012. godini ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca nije vršena. U prethodnoj godini ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda izvršena je u iznosu od 1.151.190 KM. U 2012.godini naplaćeno je 240.951 KM ranije ispravljenih potraživanja na teret rashoda.

Društvo ne raspolaže podacima o ročnoj strukturi potraživanja. Na datum bilanciranja nije vršilo procjenu naplativosti potraživanja, odnosno nije vršilo ispravku vrijednosti potraživanja od kupaca, iako je prema predočenim podacima do kraja 2012. godine pokrenulo sporova za nenaplaćena potraživanja od fizičkih i pravnih osoba u vrijednosti od 11.227.693 KM.

U 2012. godini kupcima je fakturirano 10.797.658 KM (fakturirana realizacija sa PDV), a naplaćeno 9.728.519 KM, manje za 1.069.139 KM od iznosa tekuće realizacije. Potraživanja od kupaca na početku 2012. godine (početno stanje) iznosila su 21.622.578 KM, a na kraju godine 22.898.239 KM, što znači da je dug za godinu dana porastao za 1.275.661 KM. Akumulirana ispravka vrijednosti navedenih potraživanja

iznosi 6.654.178 KM, iskazana neto potraživanjima 16.037.541 KM, od kojih je znat dio potraživanja stariji od godinu dana. Društvo ne raspolaže podacima o ročnoj strukturi potraživanja, a prema predočenim podacima do kraja 2012. godine pokrenuto je sporova za nenaplaćena potraživanja (starija od godinu dana) od fizičkih i pravnih osoba u vrijednosti od 11.227.693 KM.

Na temelju naprijed navedenog, revizorski tim konstatira:

Iskazana potraživanja od kupaca u iznosu od 16.037.541KM su precijenjena. Rok naplate najvećeg dijela ovih potraživanja stariji je od godinu dana, a dio potraživanja je još iz 1997. godine, koja nisu blagovremeno utužena, te najvjerovatnije neće biti naplaćena zbog zastare. U 2012. godini nije vršena ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda, što je uticalo kako na iznos iskazanih potraživanja tako i na iskazane rashode. Nismo mogli procijeniti iznose nenaplativih potraživanja i efekte na financijska izvješća, jer Društvo ne raspolaže podacima o ročnoj strukturi potraživanja, a Uprava nema usvojene politike postupanja sa zastarjelim potraživanjima.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 206.520 KM, a čine ih: potraživanja za zateznu kamatu 119.163 KM; potraživanja za više plaćeni porez na dobit 33.346 KM; potraživanja od zaposlenih 12.510 KM te ostala razna potraživanja 41.500 KM.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 57.667 KM, a čine ih unaprijed plaćeni troškovi osiguranja imovine i lica 37.798 KM, te potraživanja za dane avanse 19.8769KM.

Donijeti politike postupanja sa zastarjelim potraživanjima, izvršiti procjenu naplativosti potraživanja, te za procijenjeni iznos nenaplativih potraživanja izvršiti njihovu korekciju na teret rashoda.

Intezivirati mjere i aktivnosti u cilju osiguranja naplate isporučene pitke vode i izvršenih usluga odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, kako ne bi došlo do stvaranja velikih potraživanja po pojedinim korisnicima, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanje nenaplaćena potraživanja u narednom periodu.

4.6 Kapital

U financijskim izvješćima na dan 31.12.2012. godine, kapital je iskazan u iznosima:

	31.12.2012.	31.12.2011.
KAPITAL	9.503.150	9.768.725
Upisani/ temeljni kapital	9.589.305	9.589.305
Revalorizacijske i prenesene rezerve	4.707.985	4.707.985
Akumulirana (zadržana) dobit	851.110	851.110
Akumulirani gubitak	(5.379.675)	(5.379.675)
Gubitak izvještajne godine	(265.576)	

Temeljni kapital Društva u financijskim izvješćima iskazan je u iznosu od 9.589.305 KM, a u sudskom registru 10.854.751 KM. Razlika od 1.265.446 KM odnosi se na vrijednost stanova u privatnom vlasništvu koji su iskniženi iz bilančne evidencije, a ta izmjena nije još provedena u sudskoj registraciji. (Ova propupust evidentiran je i u revizorskom izvješću za 2008. godinu).

Revalorizacijske i prenesene rezerve iskazane u iznosu od 4.707.985 KM, a odnose se na povećanje vrijednost zemljišta, na temelju izvršene procjene (Elaborata od strane sudskog vještaka).

Akumulirani (zadržani) gubitak iskazan je u iznosu od 5.645.251 KM. U odnosu na prethodnu godinu uvećan je za 265.576 KM, koliko je iskazan gubitak tekuće-izvještajne godine.

Intezivirati aktivnosti oko pokretanja postupka upisa promjena nastalih na temeljnom kapitalu pred nadležnim sudovima, kako bi temeljni kapital Društva iskazan u poslovnim knjigama bio jednak upisanom temeljnom kapitalu u sudskom registru.

4.7 Obveze i razgraničenja

U financijskim izvješćima iskazane su obveze i razgraničenja u ukupnom iznosu 38.913.605 KM, u odnosu na prethodnu godinu veće su za 3.279.130 KM ili 9%.

Struktura obveza, rezerviranja i razgraničenja iskazana je u sljedećim iznosima:

R/b	31.12.2012.	31.12.2011
1. Dugoročna rezerviranja	3.423.083	896.733
2. Dugoročne obaveze	18.836.720	19.120.057
3. Kratkoročne obaveze	16.570.642	15.417.520
Kratkoročne finansijske obaveze	44.247	76.814
Obaveze iz poslovanja	5.909.786	6.160.847
Obaveze na temelju plaća i naknada plaća	7.613.534	6.062.136
Druge obaveze	1.945.263	1.351.384
Obaveze za PDV	83.492	23.202
Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine	974.320	1.743.137
4. Pasivna vremenska razgraničenja	83.160	200.165
Ukupno:	38.913.605	35.634.475

Dugoročna rezerviranja iskazana su 3.423.083KM, a odnose se na odložene prihode iz donacija. U odnosu na prošlu godinu veća su za 2.526.350 KM. Najveće povećanje odloženih prihoda odnosi se na vrijednost donacije vodoopskrbnog sustava „Kruševo“ u Kruševu u iznosu od 2.567.295 KM.

Dugoročne obaveze iskazane su 18.836.720 KM, što je za 283.337 KM manje u odnosu na prethodnu godinu ili 1.5%. Dugoročne obaveze odnose se na: dugoročni kredit-IDA Kredit Svjetka banka 18.701.013 KM; dugoročne obaveze po financijskom najmu 135.450 KM.

Kredit Svjetske banke u iznosu od 18.701.013 KM, odobren je u ranijem periodu (2000. godina), na temelju ugovora između Bosne i Hercegovine i Međunarodne razvojne organizacije IDA. Kredit je odobren uz kamatnu stopu 0,75% i polugodišnjim anuitetima, uz grejs period od 10 godina. Društvo je ovaj kredit implementiralo putem Federacije BiH na način da su potrebna sredstva povlačena putem Svjetske banke u Washingtonu i ING banke u Beču, kredit je uknjižavan kao obveza na osnovu izvoda navedenih banaka. Implementacija kredita u cijelosti je završena u 2005. godini, pod nadzorom IDA i Svjetske banke. Početak otplate je 2010. godina. **Društvo nije počelo otplaćivati navedeni kredit, niti je predložena relevantna dokumentacija koja bi mogla potvrditi opravdanost ne izmirenja obveza po navedenom kreditu.**

Dugoročne obaveze po financijskom najmu odnose se na financijske lizinge za: nabavku kamiona MAN 34.513 KM, nabavku škode Octavie 24.639 KM i nabavke Iveco Kiper 72.293 KM i ASA-Leasing 4.005 KM.

Kratkoročne obaveze iskazane su 16.570.642 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu veće za 1.153.122 KM ili 7,5%, a čine ih:

Obaveze na temelju plaća i naknada plaća djelatnika iskazane su 7.613.534 KM, u odnosu na prethodnu godinu veće su za 1.551.398 KM ili 25,6 %. Povećanje ovih obveza posljedica je ponovnog evidentiranja dijela otpisanih obveza po osnovu obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu od 1.560.960 KM. U okviru iskazanih obveza, Obaveze na temelju plaća i naknada plaća iz 2012. godine iznose 575.870 KM, a preostali dio od 7.037.664 KM čine obaveze za poreze i doprinose na plaće i iz plaća iz ranijeg perioda.

Obaveze iz poslovanja iskazne su 5.909.786 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 251.061 KM ili 4%. U okviru iskazanih obveza, obaveze prema dobavljačima iskazane su 5.894.202 KM. Ove obaveze se najvećim dijelom odnose na obaveze prema Elektroprivredi iz ranijeg perioda 4.680.555 KM za koji je sačinjen program reprogramiranja.

Druge obaveze 1.945.263 KM, odnose se na: obaveze po osnovu kamata 1.373.334 KM (došlo je do ponovnog evidentiranja zateznih kamata za neblagovremeno plaćanje obveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje, koje su u 2010. godini bile otpisane, a u 2012. godini ponovo evidentirane na temelju Rješenja Porezne uprave, što je šire pojašnjeno u točki 4.10 Izvješća- Financijski rezultat); kratkoročne obaveze za PPP i PPU 305.718 KM; obaveze za troškove postupka po rješenjima 240.725 KM te ostale kratkoročne obaveze

25.383 KM, kamata 1.305.288 KM; negativne tečajne razlike 4.354 KM, te ostali finansijski rashodi 6.730 KM.

Obveze za ostale poreze i druge dadžbine iskazane su 974.320 KM, a odnose se na obveze po osnovu vodnih naknada u iznosu 967.586 KM. U odnosu na prethodnu godinu smanjene su 768.817 KM ili 44%. (Nadzorni odbor donio je 04.02.2013.godine Odluku o isknjižavanju dijela duga na temelju vodnih naknada iz 2005., 2006. i 2007.godine u iznosu od 581.028 KM).

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su 83.160 KM, što je za 117.005 KM manje u odnosu na prethodnu godinu ili 58%, a odnosi se na odloženi prihod od donacija.

4.7.1 Potencijalne obveze -Sudski sporovi

Prema prezentiranim podacima o podnesenim tužbama Uprava je do 31.12.2012. godine pokrenula tužbi protiv fizičkih i pravnih osoba za nenaplaćena potraživanja u iznosu od 11.227.693 KM.

Protiv Društva pokrenuto je od strane fizičkih i pravnih lica tužbi u vrijednosti 6.652.840 KM. Navedeni iznos odnosi se najviše na tužbe: JP“ Elektoprivreda HZ HB“ Mostar u iznosu od 1.743.682 KM i JP„Elektoprivreda BiH“ d.d Sarajevo u iznosu od 4.908.300 KM.

Međunarodnim računovodstvenim standardom 37 (MRS) je propisano da je Društvo dužno da izvrši rezerviranje za potencijalne obveze odnosno potencijalne rashode ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: kad pravna osoba ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obveza i kada se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Društvo nije izvršilo rezerviranje sredstava po osnovu sudskih sporova, niti je objavilo izvjesne potencijalne obveze sukladno točki 86. MRS 37 Rezerviranja, potencijalna sredstva u Zabilješkama uz finansijska izvješća na dan 31.12.2012. godine.

Uprava treba preispitati da li se rezerviranja vrše dosljednom primjenom MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi iskazani troškovi, obveze i finansijski rezultat na datum bilance bili realno iskazani.

4.8 Prihodi

U finansijskim izvješćima iskazani su prihodi 11.802.166 KM. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.100.932 KM ili 10%.

	2012.god.	2011.god.
PRIHODI		
Poslovni prihodi	9.272.105	9.324.362
Finansijski prihodi	546.670	449.945
Ostali prihodi i dobici	1.967.042	926.927
Prihodi iz osnova promjene rač. pol.	16.349	-
Ukupno	11.802.166	10.701.234

Prihodi od opskrbe pitkom vodom i pružanja usluga priznaju se po isporuci i fakturiranju vode, odnosno izvršenju i fakturiranju usluga. Primljene donacije evidentiraju se kao prihod perioda kada je donacija primljena, odnosno kao odgođeni prihod koji koristi za pokrivanje troškova amortizacije materijalne imovine financirane sredstvima donatora.

Poslovni prihodi iskazani su 9.272.105 KM i na razini su prošlogodišnjih. U okviru poslovnih prihoda najveću stavku čine prihodi od isporučene vode 9.213.656 KM ili 99,4% , a obuhvaćaju prihode iz osnovne djelatnosti (prihodi od isporuke vode i pruženim uslugama u okviru registrirane djelatnosti, prihod od isporuke vode ostvareni su 7.677.893 KM što je za 17 % veće u odnosu na ostvarenje prethodne godine). U odnosu na prošlu godinu poslovni prihodi bilježe pad za 0,6 %. Na ostvarenje ovih prihoda direktnog utjecaja imaju cijene za isporuku i odvodnju vode. Gradsko vijeće grada Mostara donijelo je 22.03.2012. godine Odluku o utvrđivanju cijena pružanja usluga opskrbe pitkom vodom, odvodnje i

prečišćavanja otpadnih voda. Utvrđene cijene vode su slijedeće: domaćinstva 1,27 KM/m³, industrija: neproizvodne djelatnosti 2,16 KM/m³, prerađivačke djelatnosti 2,32 KM/m³; zanatstvo i uslužne djelatnosti 2,22 KM/m³, te ostali: škole, sportske, zdravstvene, vjerske organizacije i javne kuhinje 1,41 KM/m³. U cijene je uračunat porez na dodanu vrijednost (PDV), naknada za zaštitu voda, te posebna vodoprivredna naknada.

Finacijski prihodi iskazani su u iznosu od 546.670 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 96.725 KM ili 21 %, a čine ih: prihodi od kamata 193.070 KM, prihodi od pozitivnih tečajnih razlika po ino-kreditima 352.873 KM.

Ostali prihodi iskazani su 1.967.042 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.040.115 KM ili dva puta. Najveću stavku u okviru ostalih iskazanih prihoda čine prihodi od otpisa obveza 1.336.351 KM, a odnose se na otpis kamata po Rješenju Porezne uprave Federacije BiH-Kantonalni porezni ured Mostar-Odsjek za prinudnu naknadu 755.323 KM, te otpis obveza za vodne naknade 581.028 KM (Nadzorni odbor je dana 04.02.2013.godine donio Odluku o otpisu obveza za vodne naknade iz 2005, 2006 i 2007.godine u navedenom iznosu).

4.9 Rashodi

U finacijskim izvješćima iskazani su ukupni rashodi u iznosu 12.067.742 KM i u odnosu na prošlu godinu veći su za 1.427.389 KM ili 13% . Struktura rashoda je slijedeća:

RASHODI	31.12.2012.	31.12.2011.
Operativni rashodi	8.938.772	8.886.134
Finansijski rashodi	1.316.372	509.972
Rashodi od ostalih aktivnosti	1.787.003	1.241.237
Rashodi na temelju promjene rač.pol. i ispravki pogr.preth.god.	25.595	3.010
Ukupno	12.067.742	10.640.353

Operativni rashodi iskazani su 8.938.772 KM i na razini su prošlogodišnjih, a čine ih: materijalni troškovi 1.529.888 KM; troškovi plaća i ostalih osobnih primanja 6.005.352 KM; troškovi proizvodnih usluga 263.681 KM; troškovi amortizacije 710.425 KM te nematerijalni troškovi 429.426 KM.

U okviru operativnih rashoda, najveću stavku čine troškovi plaća i ostalih osobnih primanja zaposlenih 6.005.352 KM što je 67% ukupnih operativnih rashoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 208.541 KM ili 3,6%. Ove troškove čine: plaće i naknade zaposlenih u iznosu 4.909.616 KM; troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih 1.035.762 KM i troškovi naknada ostalim fizičkim licima 59.974 KM. **Troškovi plaća i naknada plaća iskazani su 4.909.616 KM.** Osnov za obračun i isplatu plaća su zaključeni ugovori o radu sa uposlenicima, koji su najvećim dijelom zaključeni u 2000. i 2001. godini i isti nisu usklađeni sa zakonskim propisima. Naime u periodu od zaključenje ugovora pa do revidirane 2012. godine bilo je niz izmjena zakonskih propisa, za što nisu izvršena usklađenja niti postojećih akata društva, vezanih za ovu oblast niti ugovora o radu koji su zaključeni sa uposlenicima. Iz navedenih ugovora plaća nije što nije u skladu sa članom 18. Zakona o radu kojim je tačno definirano što treba da sadrži ugovor o radu. Ugovori na razini Društva nisu jednoobrazni: razlikuju se po bitnim elementima. U jednim ugovorima je navedeno kad je ugovor zaključen, te od kada se zasniva radni odnos, jedni ugovori imaju samo datum zaključivanja ugovora bez datuma zasnivanja radnog odnosa. Jedni ugovori imaju koeficijent koji pripada određenom radnom mjestu, drugi ugovori nemaju navedeni koeficijent (navedeni koeficijenti se ne mogu provjeriti jer nisu navedeni u sistematizaciji, nisu nigdje utvrđeni). Obračun plaća za ista radna mjesta nije jedinstven, raličit je u jednom vodovodnom poduzeća u odnosu na drugi dio. Obračun se ne vrši na jednom mjestu. Prema izjavi odgovornih osoba plaća se obračunava na sljedeći način: Osnovna plaća zaposlenika je proizvod neto satnice, koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta koje zaposlenik obavlja i ostvarenog fonda sati. Odlukom Uprave Društva (U-501/08 od 01.10.2008. god.) utvrđuje se vrijednost boda za obračun plaća u visini od 330 KM, počevši od 01.09.2008. godine.

Plaća Direktora i Izvršnog direktora utvrđena je sukladno Odluci Nadzornog odbora od 20.12.2010. godine u iznosu od 2.800 KM (u neto iznosu), te uporaba službenog automobila 24h zbog prirode posla i neograničena uporaba mobilnog telefona i naknada troškova korištenja.

Društvo nije donijelo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka kojim bi se regulirao jedinstven način obračuna plaća i naknada. Pravilnik o radu je iz 2001. godine kojim je

regulirano da za svoj rad uposlenik ima pravo na plaću, naknadu plaće i povećanu plaću sukladno zakonu, kolektivnim ugovorom, općim aktima i odlukama nadležnih tijela poslodavaca.

Isplaćena plaća za Direktora Društva za prosinac je 2.490 KM i to je ujedno i najveća isplaćena plaća. Najmanja plaća iznosi 584 KM, a prosječna isplaćena neto plaća je 996,65 KM.

Broj zaposlenih na dan 31.12.2012. godine je 227 zaposlenika, i u odnosu na prethodnu 2011. godinu povećan je broj zaposlenih za 5 zaposlenika.

Troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih iskazani su 1.035.762 KM. Navedena primanja regulirana su Pravilnikom o radu iz 2001. godine, koji sadrži samo opći dio.

Struktura ostalih primanja i naknada prava zaposlenih	1.035.762 KM
Topli obrok	742.676
Troškovi prijevoza u uposlenika	65.078
Troškovi regresa uposlenika	88.600
Izdaci za otpremnine	11.293
Izdaci za jubilarne nagrade i druge nagrade zaposlenima	52.964
Pomoći i naknade troš.zaposlenima po raznim osnovama	23.600
Ostale isplate, naknade troškova i materijalna prava zapos. i pom.u sluč.smrti	14.012
Naknada za stručno usavršavanje i stručnu literaturu	2.741
Dnevnice za službeni put u zemlji i inozemstvu i troškovi smještaja	34.798

Topli obrok iskazan je 742.676 KM obračunava se temeljem Odluke Direktora Društva i Izvršnog direktora Društva. Visina toplog obroka nije jednaka na razini Društva. U jednom dijelu topli obrok isplaćuje u iznosu od 13 KM po danu, dok drugo vodovodno poduzeće isplaćuje 10 KM po danu.

Troškovi prijevoza zaposlenika iskazani su 65.078 KM odnose se na usluge prijevoza na posao i sa posla. Troškovi se isplaćuju temeljem Odluke Direktora i Izvršnog direktora u visini mjesečne karte za javni gradski prijevoz, ukoliko je njegovo mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje 2 km.

Troškovi regresa uposlenika iznose 88.600 KM. Obračun i isplata naknade za regres je izvršena temeljem Odluke Uprave Društva od 24.04.2011.godine, u visini od 400 KM po djelatniku. Isplata naknade za regres vrši se iz dva dijela.

Izdaci za otpremnine iskazani su 11.293 KM, isplaćuju se temeljem Odluke direktora i Izvršnog direktora, a regulirana su Pravilnikom o radu kojim zaposlenik prilikom odlaska u mirovinu ima pravo na otpremninu u iznosu od 3 prosječne plaće njegovog radnog mjesta.

Izdaci za jubilarne nagrade i druge nagrade zaposlenima iskazani su 52.964 KM, a odnosi se na nagrade povodom vjerskog blagdana. Isplata se vrši na temelju Odluke Direktora (U-723/12 od 11.12.2012.)i Izvršnog direktora (1919/07/12 od 31.07.2012.). Tako je jednim uposlenicima isplaćeno po 248 KM, a drugima po 100 KM. Isplate ove naknade nije regulirana aktima. Ne možemo potvrditi opravdanost isplate navedenih troškova.

Ostale isplate, naknade troškova i materijalna prava zaposlenih i pomoć u slučaju smrti iskazani su 14.012 KM, najvećim dijelom se odnosi na pomoć u slučaju smrti i troškove sahrane. Isplata ove naknade je regulirana Pravilnikom o radu Društva.

Naknade za dnevnicu za službeno putovanje u zemlji i inozemstvu iskazani su 34.798 KM isplaćuju se na način i u visini propisanoj važećim propisima Pravilnikom o radu i Pravilniku o naknadama troškova za službena putovanja (2012.godina) u visini iznosa koji ne podliježe oporezivanju, sukladno odredbama Zakonu o porezu na dohodak.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su 59.974 KM, a čine ih: Troškovi naknada članovima Nadzornog odbora 32.453 KM iTroškovi naknada po osnovu ugovora o dijelu i privremenim i povremenim poslovima 27.522 KM

Troškovi naknada članovima Nadzornog odbora iskazani su 32.453 KM. Članovi Nadzornog odbora imaju pravo na mjesečnu naknadu za svoj rad, temeljem Odluke Direktora, u visini od 800 KM za predsjednika i 700 KM za članove. Naknada se isplaćuje mjesečno sukladno Zakonu o plaćama i drugim

materijalnim pravima članova organa upravljanja Institucija u FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH (Sl. Novine FBiH broj 12/09).

Troškovi naknada po osnovu ugovora o dijelu i privremenih i povremenih poslova iskazani su 27.522 KM. Ugovori su zaključeni za: opravke i održavanja vodomjera, strojeva, održavanje pumpnih stanica, pomoćni poslovi na održavanju i čišćenju kanalizacije grada Mostara, održavanje vozila, čišćenje i održavanje čistoće poslovnih prostorija, održavanje i čišćenje oborinske kanalizacije na području grada, pomoćni poslovi na specijalnom vozilu Woma, stručno građevinsko vještačenje i drugi poslovi za kojima se ukaže potreba, a ne mogu se organizirati na drugi način. Ugovorom je propisana visina naknade za izvršene poslove.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su 263.681 KM, a čine ih: usluge održavanja 210.392 KM; troškovi reklame i sponzorstva 25.000 KM; usluge dorade i izrade učinaka 14.330 KM te ostale usluge 13.955 KM.

Troškovi amortizacije iskazani su 710.425 KM. Obračun amortizacije vršen je po linearnoj (proporcionalnoj) metodi, u skladu s Odlukom broj: U-510/06 iz 2006.godine.

Nematerijalni troškovi iskazani su 429.426 KM, a čine ih: porezi, naknade i takse 173.253 KM; neproizvodne usluge 104.532 KM; troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga 62.040 KM; troškovi reprezentacije 34.472 KM; troškovi premija osiguranja 25.167; troškovi platnog prometa 11.218 KM; troškovi članskih doprinosa 6.891 KM, te ostali nematerijalni 11.853 KM.

Financijski rashodi iskazani su 1.316.372 KM, a čine ih: rashodi po osnovu kamata 1.305.288 KM; negativne tečajne razlike 4.354 KM, te ostali financijski rashodi 6.730 KM. Rashodi po osnovu kamata su zatezne kamate za neblagovremeno plaćanje obveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje, koje su u 2010. godini bile otpisane, a u 2012.godini ponovo evidentirane na temelju Rješenja Porezne uprave (u iznosu 1.272.770 KM), što je šire pojašnjeno u točki 4.10. Izvješća- Financijski rezultat.

Rashodi od ostalih aktivnosti iskazani su 1.787.003 KM, a čine ih ponovo evidentirani obvezni doprinosi za zdravstveno osiguranje, sa pripadajućim troškovima postupka koji su bili otpisani u 2010. Godini, a ponovo evidentirani u 2012.godini, na temelju Rješenja Porezne uprave (glavni dug 1.560.960 KM i troškovi postupka 101.826 KM), što je šire pojašnjeno u točki 4.10 Izvješća-Financijski rezultat.

U okviru ostalih rashoda iskazane su izdaci za stipendiranje učenika u iznosu 30.400 KM. Isplata je vršena na temelju Odluke o stipendiranju djece uposlenika- redovitih studenata fakulteta za akademsku godinu 2012./2013. Odluku je donio Direktor Društva o stipendiranju 15 studenata. Visinu stipendije u iznosu od 200 KM mjesečno imaju pravo djeca uposlenika koji su upisani u svojstvu redovnog studenta.

Troškovi naknada komisijama iskazani su u iznosu 26.650 KM. U Društvu se vrši isplata naknade komisijama i to: Komisija za provođenje postupka javne nabavke; Komisija za prijem i registraciju novoizgrađenih priključaka; Komisija za inventuru, Komisija za javne nabavke.

Komisija za provođenje javne nabavke uspostavljena je Odlukom direktora, za realizaciju nabavke, a prema usvojenom planu nabavke. Komisija se sastoji od tri člana koji ispunjavaju zakonom predviđene uvjete i tajnik koji bez prava glasa obavlja administrativne poslove za komisiju. U jednom dijelu vodovodnog poduzeća Odlukom je određeno da članovi komisije imaju pravo na naknadu za svoj rad i to u visini: 150 KM predsjedatelj, 100 KM članovi i tajnik povjerenstva mjesečno. U drugom dijelu Izvršni direktor donosi Odluku kojom se imenuje komisija i Odluku kojom se određuje naknada za provođenje javnih nabavki za 2012. godinu i to: predsjedniku i članu dipl.ing po 800 KM i drugom članu ing. 600 KM na godišnjem nivou. U Pravilniku o internim procedurama u postupku nabavke stoji da komisija ima pravo na naknadu, koja se utvrđuje posebnom odlukom (čl. 8).

Komisija za prijem i registraciju novoizgrađenih priključaka oformljena je Odlukom Direktora. Komisija je dužna izvršiti pregled novoizgrađenog priključka, kako bi se utvrdila ispravnost priključka u skladu sa predviđenim rješenjima i izvedenom stanju. Za svaki uredno izvedeni priključak izvršiti plombiranje vodomjera. Članovi komisije imaju pravo na mjesečnu naknadu od 100 KM.

Komisija za inventuru formirana je Odlukom Direktora isplata članovima izvršena je od 150 KM do 350 KM.

Na temelju naprijed navedenog ne možemo potvrditi da je trošenje sredstava bilo racionalno i u poslovne svrhe: Društvo je iskazalo negativan financijski rezultat, a vršilo isplate: za vjerske blag dane

43.864 KM, za stipendiranje učenika u iznosu 30.400 KM; za naknade članovima komisija (članovi komisija su uposlenici Društva) u iznosu 26.650 KM; sponzorstvo 25.000 KM.

Potrebno je da Nadzorni odbor i Uprava Društva svatko iz svoje nadležnosti urediti akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sa svim bitnim elementima (broj radnih mjesta, broj izvršilaca, uvjeti potrebni za radno mjesto, opis poslova, hijerarhijska odgovornost uposlenika, koeficijent određenog radnog mjesta....). Zaključiti ugovore sa zaposlenicima sukladno zakonskim propisima i donesenoj sistematizaciji. Na jedinstven način vršiti obračun plaća i naknada uposlenika.

Uprava i Nadzorni odbor Društva trebaju poduzeti sve aktivnosti kako bi trošenje sredstava bilo racionalno i u svrhu obavljanja poslovnih aktivnosti, sukladno zakonskim propisima i internim aktima Društva.

4.10 Financijski rezultat

Društvo je u financijskim izvješćima za 2012. godinu iskazalo negativan financijski rezultat (gubitak) u iznosu od 265.576 KM.

Nadzorni odbor na sjednici održanoj 26.03. 2013. godine donio je Odluku o usvajanju Prijedloga odluke Uprave o pokriću gubitka po godišnjem obračunu za 2012.godine. Uprava Društva predložila je da se iskazani gubitak 265.576 KM, pokrije iz neraspoređene dobiti ranijih godina (koja u akumuliranom iznosu iz prethodnih godina iznosi 851.110 KM). Odluka Nadzornog odbora biće dostavljena Skupštini Društva na usvajanje.

Međutim, iskazani finacijski rezultat nije realan i nije rezultat poslovanja revidirane godine. Navodimo: Društvo i Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K potpisali su **06.2010.godine Zapisnik** o utvrđivanju visine duga po osnovu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje sukladno članku 9. Zakona o djelomočnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje („Sl. novine Federacije BiH“ broj 25/06 i 57/09) i podnijetoj prijavi sa dokumentacijom utvrdili sljedeće: Po osnovu dospjelih a neuplaćenih doprinosa, a obvezno zdravstveno osiguranje za period do 31.12.2004.godine (dug do 2002. godina 1.119.553 KM; u 2003.godina 218.342 KM i u 2004.godini 225.050 KM) u ukupnom iznosu od 1.562.945 KM, (utvrđena obveza temeljem Zapisnika Porezne uprave Mostar, broj: D 10-7/02-15-1-368/07 od 03.05.2007. godine)

Društvo je **14.06.2010.godine** potpisalo **Sporazum** sa Zavodom zdravstvenog osiguranja HNŽ/K o obročnoj otplati duga koji se odnosi na period od 01.01.2005.godine do 31.12.2008.godine, te sukladno članku 88. Zakona o Zdravstvenom osiguranju (Sl.novine Federacije broj: 29/07; 07/02 i 70/08) i Odluke Upravnog Vijeća Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K broj:U:V:5393/08 od 18.07. 2008. godine, nastupila je zastara potraživanja za neplaćene doprinose **za period do 31.12.2004.godine.** u ukupnom iznosu **od 1.560.960 KM.**

Porezna uprava Federacije BiH (u daljem tekstu Porezna uprava) je po prijemu Sporazuma od strane nositelja osiguranja, dana **27.07. i 31.08.2010. godine donijela Rješenje o otpisu** kamata po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje za neuplaćene doprinose **do 2005. godine u ukupnom iznosu od 1.272.770 KM,** a također je donijela Rješenje o **dodatnom obračunu zateznih kamata u iznosu od 755.323 KM,** a odnosi se na period od 27.08.2007.godine do dana zaključivanja Sporazuma o izmirenju duga. po stopi od 0,04% za svaki dan zakašnjenja.

Zavod zdravstvenog osiguranja je dana 16.07.2010.godine dostavio Poreznoj upravi Sporazum o obročnoj otplati duga broj 03/4-4769/10 od 14.06.2010.godine, a u prilogu Zapisnik o utvrđivanju visine duga po osnovi doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje **od 14.06.2010.godine** u kojem je izvršen otpis neizmirenih, a dospjelih obveza po osnovu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje radi zastare istih za **period od 01.01.1995.godine do 31.12.2004.godine u ukupnom iznosu 1.560.960 KM.**

Porezna uprava 13.12.2010. godine poništava svoja Rješenja izdana 27.08. 2010.godine o otpisu dijela duga i pripadajućeg dijela zateznih kamata jer je: člankom 17.a Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje (Sl.novine FBiH broj 25/06 i 57/09 objavljen u Službenim novinama FBiH dana 02.09.2009.godine) propisano da je rok za podnošenje prijave za

pokretanje postupka plaćanja dospjelih, a neizmirenih doprinosa za socijalno osiguranje 60 dana od dana stupanja na snagu istog Zakona. Stavkom 2.istog članka propisano je da je rok za okončanje postupka zaključivanja Sporazuma 90 dana od dana podnošenja prijave. Sukladno navedenom krajnji rok za **zaključivanje Sporazuma s nositeljem osiguranja je 03.02.2010. godine. Pošto je u konkretnom slučaju Zapisnik i Sporazum između Zavoda zdravstvenog osiguranja i poreznog obveznika Vodovod d.o.o Mostar zaključen dana 14.06.2010.godine, odnosno iza roka propisanog Zakonom, stekli su se uvjeti iz članka 264. Stavak 5. Zakona o upravnom postupku, poništavaju se ranije izdana Rješenja. Naime, članak 266. točka 1 Zakona o upravnom postupku propisano je da se poništavanjem Rješenja poništavaju i pravne posljedice koje je proizvelo poništeno Rješenje.**

Društvo se žalilo na poništena Rješenja o otpisu dijela neizmirenih obveza i kamata zbog kašnjenja u zaključivanju Zapisnika i Sporazuma Federalnom ministarstvu financija, te je Federalno ministarstvo poništilo naprijed donesena Rješenja i postupak vratilo prvostupanjskom organu na ponovno razmatranje. Porezna uprava FBiH-kantonalni porezni ured Mostar **18.10.2012.godine** je donijelo Rješenje kojim se stavljaju van snage Rješenja o poništavanju dijela duga za obavezno zdravstveno osiguranje i pripadajući dio kamate.

Na temelju naprijed navedenog, revizorski tim konstatira da je Društvo podcijenilo finansijski rezultat za 2.180.233 KM, ponovnim evidentiranjem ranije otpisanih dospjelih, a neuplaćenih doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje sa pripadajućom zakonskom kamatom, po Rješenjima Porezne uprave Federacije BiH (u daljem tekstu Porezna uprava). Društvo je na teret rashoda tekućeg perioda evidentiralo 2.935.556 KM (glavni dug 1.560.960 KM, zateznu kamatu 1.272.770 KM, troškove postupka 101.826 KM), troškova koji su nastali po osnovu glavnog duga u 2002. 2003. 2004. godine, a troškovi kamata i postupka iz 2007. godine po Rješenju Porezne uprave. Temeljem Rješenja Porezne uprave Društvo je oprihodovano ranije evidentiranu zateznu kamatu od 755.323 KM (period od 27.08.2007.godine do 14. 06.2010.godine), što je umanjilo negativne efekte na finansijski rezultat.

Ponovno stvaranje obveza po osnovu obveznog zdravstvenog osiguranja sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka, treba evidentirati kao protustavku umanjenja kapitala, a ne povećanja rashoda, jer rashode treba evidentirati sukladno točki 70. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća, koji kaže:“ Rashodi su smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku odliva ili smanjenja sredstava ili stvaranja obveza“.

4.11 Javne nabave

Društvo je donijelo Pravilnik o internim procedurama u postupku javnih nabava roba, usluga i radova i Pravilnik o postupku izravnog sporazuma (30.06.2011.god.) kojima su regulirani postupci nabavke robe.

Plan javnih nabavki donesen je u okviru Plana poslovanja. Nadzorni odbor usvojio je Plan nabavki 20.03.2012.godine. Plan nabavki sastoji se od opisa nabavke i vrijednosti nabavki. Ukupna planirana vrijednost javnih nabavki je 956.500 KM.

Mj.	Otvoreni postupak		Konkurentski		Pregovarački bez objave		Direktni sporazum		Ukupno	
	Br	vrijednost	Br	vrijednost	br	vrijednost	br	Vrijednost	br	vrijednost
I										
II	6	115.000					1	5.725	7	120.726
III	5	73.000	1	31.603	1	29.880	1	5.975	8	140.458
IV	3	91.000							3	91.000
V										
VI	3	49.500							3	49.500
VII			3	87.822					3	87.822
VIII										
IX										
X	2	125.700							2	125.700
XI	1	100.000							1	100.000
XII										
UKUPNO	20	554.200	4	119.425	1	29.880	2	11.700	27	715.205

Prema prezentiranim podacima, ukupna vrijednost nabavki u 2012. godini iznosila je 715.205 KM. Na temelju otvorenog postupka zaključeno 20 ugovora, ukupne vrijednosti 554.200 KM ili 75 % ukupno zaključenih ugovora. Slučajnim uzorkom izvršili smo uvid u dokumentaciju provedenog postupka slijedećih nabavki:

1. Konzultantske usluge, stručna podrška održavanja i nadogradnje instalacije modula PIS i MONV- pregovarački postupak, ugovor zaključen sa Optima IT Mostar u vrijednosti 29.880 KM);
2. Putničko vozilo-konkurentski postupak, ugovor zaključen sa PARTS d.o.o. Široki Brijeg u vrijednosti 31.603 KM);
3. Sredstva za higijenu-konkurentski postupak (ugovor zaključen sa OSVIT-M d.o.o. Mostar u vrijednosti 27.731 KM);
4. Roba za restoran-konkurentski postupak (ugovor zaključen sa Biokomerc d.o.o. Mostar u vrijednosti 30.800 KM);
5. Boje, lakovi, četke i ostala HTZ oprema-konkurentski postupak (ugovor zaključen sa AX-Soling d.o.o. Grude u vrijednosti 29.290 KM);
6. Teretno vozilo-Kiper-otvoreni (ugovor zaključen sa Auto Animo d.o.o. Mostar u vrijednosti 75.700 KM);
7. Rezervni autodijelovi-otvoreni postupak (okvirni ugovor zaključen sa APOLO d.o.o. Mostar, na dvije godine u vrijednosti 114.450 KM);
8. Opravka prometnica-asfaltiranje-otvoreni postupak (ugovor zaključen sa Kopex d.o.o. Čitluk u vrijednosti 100.000 KM);
9. Izvođenje radova na izradi horizontalne bušotine sa polaganjem PEHD cijevi ispod pristupne gradske saobraćajnice sa magistralnog puta M17 sjeverni prilaz (ugovor zaključen sa „Vik-Raz“ d.o.o. Maglaj u vrijednosti 5.975 KM);
10. Nabavka i isporuka betona, betonskih proizvoda i svih vrsta frakcija-otvoreni postupak (okvirni sporazum zaključen sa H.P. Investing d.o.o. Društvo za građevinarstvo i usluge export-import u vrijednosti od 10.491 KM);
11. Održavanje hardware, mreže i kancelarijske opreme-otvoreni postupak (okvirni sporazum zaključen sa Ava Com Group d.o.o., ugovorena cijena radnog sata 7 KM).

Na temelju naprijed navedenog uočeno je: da su pojedini ugovori zaključivani na temelju dvije prispele ponude (nabavka rezervnih autodijelova; radovi na opravkama prometnica oštećenim radovima na vodovodnoj i kanalizacijskoj mreži- asfaltiranje; nabavka i isporuka betona, betonskih proizvoda i svih vrsta frakcija; održavanje hardware, mreže i kancelarijske opreme) bez ponavljanja postupka nabavke, a na preporuku Povjerenstva za javne nabave. Iako je broj kvalificiranih ponuđača bio manji od tri, Povjerenstvo je procijenilo da su postupci omogućili stvarnu konkurenciju, objavljeni sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama, odnosno da nije bilo ograničenja konkurencije, netransparentnosti, diskriminacije i sl.

Društvo je u 2012. godini izvršilo nabavku dva vozila (Škoda Octavia vrijednosti 31.603 KM-konkurentski postupak i Teretno vozilo –Kiper vrijednosti 75.700 KM-otvoreni postupak), čija nabavka nije planirana Planom nabavki za 2012. godinu. Nadzorni odbor nije donio Odluku o nabavci automobila, te je nabavkom teretnog vozila nabavne vrijednosti 75.700 KM, Direktor prekoračio ovlasti dane Statutom (Statutom Društva regulirano je da su Direktor i Izvršni direktor ovlašteni zastupati Društvo pojedinačno i bez ograničenja u zaključivanju ugovora i u drugim pravnim poslovima čija je stvarna ili pojedinačna vrijednost do iznosa 50.000 KM).

Dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavkama član 12, stav b, tačka 4 koji navodi da broj primljenih prihvatljivih ponuda manji od tri ne osigurava stvarnu konkurenciju za konkretni ugovor.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Uprava Društva dopisom broj IV-234/13 od 23.05.2013. godine očitovala se na Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća „Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar za 2012. godinu. U navedenom Očitovanju „Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar nije imalo primjedbi na Nacrt izvješća, koji je prihvaćen u cijelosti.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl.oec

Vođa tima:

Mira Pažin, viši revizor, dipl.oec

Član Tima:

Nina Šunjić, mlađi revizor, dipl.oec